

13. jaanuar 2021

NB! Nummeratsioon reaalses mängus ja siin vastustelehel võib erineda.

1. 2004. aastal hakkas IBBY Eesti osakond välja andma auhinda (audiplomit) Paabeli Torn, et esile tõsta väärt tõlkelastekirjandust ning väärtustada head tõlketööd. Paabeli Torni audiplom antakse parimale tõlgitud lasteraamatu autorile, selle eesti keelde tõlkijale ning raamatu kirjastajale Eestis. Nimeta tänavu võitnud raamatu pealkiri, autor, tõlkija ja kirjastus juturaamatu kategoorias!

Vastus: juturaamatu kategoorias võitis raamat „Lumeõde“, autor Maja Lunde, tõlkija Marit Hansen, kirjastus Rahva Raamat.

2. Igal aastal jagab Eesti Lastekirjanduse Keskus Aasta Rosina Auhinda. Mis aastast alates seda auhinda välja antakse ja missugusele eesti lasteraamatule? Mis on Aasta Rosina auhinnaks peale rahalise preemia?

Vastus: alates 2004. aastast ning kõige omanäolisemale või üllatavamale eesti lasteraamatule ;

1 kg rosinaid

3. Lastekirjanduse keskuse töötajatest koosnev žürii valis 2020. a. Aasta Rosina vääriliseks .....(autor) raamatu „.....“ (pealkiri), mille on illustreerinud tuntud Läti raamatukunstnik Gundega Muzikante ja välja andnud kirjastus Tänapäev. Millest see raamat räägib?

Vastus: Juhani Püttsepp „On kuu kui kuldne laev“. Aasta Rosinaks saanud teos keskendub eestlaste põgenemisele Rootsi 1944. aasta sügisel

4. Kes ja mis raamatuga võitis Aasta Rosina esimese auhinna 2004. aastal?

Vastus: Henno Käo „Väike rüütel Rikardo” (2004, Tänapäev)

5. 6. detsembril 2020 suri Heljo Mänd. Kui vanaks ta elas?

Vastus: 94. aastaseks (11.02.1926- 6.12.2020)

6. Heljo Mänd on avaldanud üle saja raamatu, sealhulgas lastele luulet, proosat ja näidendeid, lisaks on ta tõlkinud lasteluulet ja proosat täiskasvanutele. Ta on kirjutanud ka ühe õpiku väikelastele. Mis on selle pealkiri?

Vastus: „Karu aabits” (1971)

7. Heljo Mänd töötas kahes lasteajakirja toimetustes. Mis lasteajakirjade toimetustes?

Vastus: Aastatel 1958-65 töötas lasteajakirja Pioneer toimetuses, 1960-65 samaaegselt ka lasteajakirja Täheke toimetuses.

8. Mis oli Heljo Mändi esimese ilmunud raamatu pealkiri?

Vastus: Heljo Mändi esimene raamat oli luulekogu väikelastele „Oakene” (1957)

9. Heljo Mändi raamatute põhjal on valminud kaks lastelavastust teles. Nimeta need!

Vastus: „Mõmmi ja aabits”, „Nõiakivi”

10. Mõlemas telavastuses mängis üks tuntud näitleja, ühes ema rolli ja teises vanaema Sabiinet. Mis on selle näitleja nimi?

Vastus: Katrin Karisma

Raamatuküsimused

5-6 klass: Ilmar Tomusk „Algaja ajaränduri seiklused”

11. Mis hüüdnime panevad Mariliis ja Anette füüsikaõpetajale?

Vastus: Heeringas

12. Kuidas muutub tüdrukute suhtumine füüsikaõpetajasse raamatu edenedes? Miks?

Vastus: tüdrukutele hakkab õpetaja meeldima, sest tunnid on huvitavad ning käiakse koos ajarännakutel

13. 5- aastane Margus kukub läbi tiigijää vette. Anette ei suuda teda päästa. Poisi päästab üks kummaline mees, kes tüdrukute arvates ei puudutanud kõndides jää- ja veepinda. Mida kummalist see mees tegi Marguse päästmiseks?

Vastus: mees võttis Marguselt märjad riided seljast, pani oma dressipluusi poisile ümber ja võttis ta endale kaissu

14. Ilmar Tomusk kirjutab oma raamatus mitmetest kuulsatest inimestest. Leia sulgudest sobiv nimi igale tutvustusele! (Isaac Newton, Ernst Öpik, Stephen Hawking, Albert Einstein)
Lisapunkti saad kui paned need inimesed ka vanuselisse järjekorda alustades kõige varem sündinust

1.) Ernst Öpik (1893- 1985)

Öpik oli üks oma põlvkonna väljapaistvaimaid astrofüüsikuid. Üks Eesti astronoomiakoolkonna rajajaid. Ta töötas 1948–1981 Põhja-Iirimaal Armagh' observatooriumis. Ta ennustas 1932 komeedipilve olemasolu Päikesesüsteemi välisosas (Öpiku-Oorti pilv).

2.) Albert Einstein (1879- 1955)

Aastal 1921 sai ta Nobeli füüsikaauhinna teenete eest teoreetilise füüsika alal. Paljud peavad teda 20. sajandi suurimaks teadlaseks. Einstein sai maailmakuulsaks pärast üldrelatiivsusteooria sõnastamist 1915.

3.) Isaac Newton (1643- 1727)

Newton töötas välja mehaanika üldised seadused, formuleeris ülemaailmse gravitatsiooniseaduse, tegi tähtsaid avastusi optikas ning leiutas diferentsiaal- ja integraalarvutuse.

4.) Stephen Hawking (1942- 2018)

Oli Cambridge'i ülikooli matemaatikaprofessor. Hawking põdes alates 1963. aastast amüotroofset lateraalskleroosi (ALS) ning ta ei saanud ise rääkida. Aastal 1978 tunnustati Albert Einsteini auhinnaga väljapaistvate saavutuste eest füüsikas ja matemaatikas

Lisapunkt: Isaac Newton, Albert Einstein, Ernst Öpik, Stephen Hawking

Nat Amore „Koolihoovi miljonäri saladused”

15. Tess ja Toby on seitse aastat olnud head sõbrad. Nad on meeskond. Nende eesmärk number üks on ..... Täida lünk!

Vastus: nende eesmärk number üks on saada rikkaks

16. Oma sünnipäevadel saavad Tess ja Toby kõike ise valida (mida teha, mida süüa, kuhu minna). Tessi isa teeb Tobyle sünnipäevakingiks ..... (mida?), see traditsioon on kestnud terve igaviku. Mida otsustas Toby ise oma sünnipäevaõhtul teha?

Vastus: Tessi isa teeb Tobyle sünnipäevakingiks lõunasöögi. Toby otsustab oma sünnipäevaõhtul aidata vabatahtlikuna supiköögis ja teha toitu inimestele, kellel pole kodu või raha

17. Mis on Toby peres teisiti kui tavalistes peredes?

Vastus: Tobyl on kaks ema

18. Millega Tess ja Toby aitavad Kentsakat Kathyt?

Vastus: ehitatakse legodest maja

19. Raha on kadunud. Scotty on röövinud Tessi ema. Õhtuks peab raha olemas olema. Kellele Tess ja Toby oma murest räägivad ja kellelt abi saavad?

Vastus: Tessi vennad tulevad appi

20. Kust (kuidas) saavad Tess ja Toby vajaliku rahasumma ema päästmiseks?

Vastus: nad teevad valeraha

21. Kes varastas raha?

Vastus: Tessi õde Olivia e. Liv

22. Milleks Tess ja Toby raha peamiselt kasutasid?

Vastus: heategevuseks

7-8 klass: „Sundsuvitaja” Eet Tuule

11. Miks arvas üks kaheksanda klassi noormees, et Tanelil on müüa vinge nutitelefoni?

Vastus: Sest vargas, kes olid mõne aja eest tunginud sisse Taneli pere korterisse, jätsid oma telefoni sinna korterisse maha ja soovisid seda tagasi saada.

12. Kui politsei soovitas esimest korda Tanelil ja emal mõneks ajaks korterist ära minna, siis kuhu Tanel saadeti?

Vastus: Keilasse, vanatädi Miina juurde

13. Kuidas nimetas vanatädi Miina jalgsi liikumist?

- a) varvassuss
- b) kannabuss
- c) tallabuss

14. Tanel oli politseinik Leena vanemate talus, kus talle tutvustati taluelu. Tanelile seletati, kuidas lusikas hapupiimas püsti seisab.

„Mis sa nii palju õpetad, las ta ise proovib!” torises peremees heatahtlikult.

„Vanasti öeldi, et õpeta nagu oma last.....!” - lõpeta lause.

Vastus: aiateibal kakale

15. „Loomade juures peab alati arvetsama, et igäihel on oma iseloom: üks on pahur, teine vagur, kuid suurte elukate juures peaks meelde jätma, et hobust kardada.... ja lehma kardada....! See on põhireegel! - Kirjuta välja puuduolevad sõnad.

Vastus: hobust kardada tagant ja lehma eestpoolt.

16. Tanel ja Sandra uurisid metsvindi pesa. Kas tead, kuidas vanad eestlased metsvindi laulu sõnadega edasi andsid?

Vastus: Siit, siit, siit, siit metsast ei tohi võtta mitte üks pirru tikk

17. Millist veelindu nimetavad saarlased lahelehmaks ja miks?

Vastus: Hüüp – linnul on madal udusireenina kõlav hääl, mis kostab öösel kuni 5 km kaugusele.

18. Milline oli Saaremaal olles Sandra salasoov ja millise ootuse täitumist ta soovis?

Vastus: Sandra sooviks oli viia Tanel oma pühapaika ja ta lootis, et nad veetakistuse ees suudlevad.

19. Millist infot sisaldas kadunud mälu pulk?

Vastus: narkoõruga seotud infot

„Lootusetu” Colleen Hoover

20. Sky kasuema Karen on olnud 13 aastat range, kuid samas vastuoluline – kas äärmiselt range või äärmiselt leebe. Nimeta 3 asja, mida Sky kodus pole kunagi olnud ja miks?

Vastus: netiühendus, mobiiltelefonid ja televiisor. Sellepärast olid need keelatud, et Karen ei soovinud Sky kokkupuudet välismaailmaga, kuna ta oli 13 aastat tagasi Sky oma vennalt röövitud.

21. Kui kaua oli Sky koduõppel ja millal lubas kasuema Karen ta lõpuks kooli?

Vastus: Sky oli kõik kooliaastad koduõppel ja vaid viimaseks õppeaastaks lubas Karen Sky kooli.

22. Mida korjas Sky esimesel koolipäeval oma kapist ja pani seljakotti ning mida ta seepeale lähedal seisvatele istitavatele tüdrukutele ütles?

Vastus: 1-dollariseid rahatähti ; „Õelge oma issidele minu eest aitäh!”

23. Mida nägi Sky Breckini kotis nende esimesel kohtumisel kooli sööklas, et ta soostus poisiga suhtlema?

Vastus: raamatut

24. Holderi küünarvartel oli tätoveering. Mis sõna see oli ja miks see oli sinna tätoveeritud?

Vastus: Lootusetu, inglise keeles Hopeless. Sõna koosnes kahest nimest . Hope ja Less – need olid kaks inimest, keda Holder oli omameelest elus alt vedanud.

25. Sky-d kasvatas Karen, kes oli teadupärast Sky adopteeritud võõras. Kes oli Karen Sky-le tegelikult?

Vastus: Sky tädi

26. Holder ühtheaegu armastab ja vihkab oma õde Less-i. Miks?

Vastus: Holderi meelest oli õde isekas, kui tegi enesetapu, mõtlemata oma vennale ja vanematele.

27. Sky-d (Hope-i), Karenit ja Less-i ühendas üks ja sama valu. Mis nendega juhtus ja kes oli selle traumaatilise kogemuse põhjustaja?

Vastus: seksuaalne kuritarvitamine .Üks ja sama inimene - John , kes oli ühtlasi Sky isa, Kareni vend ja Less-i naaber

28. Kui Karen ja Sky rääkisid sellest, kuidas Sky Kareni juurde elama sattus, andis Karen Sky-le puidust karbikese. Mis selles karbis oli?

Vastus: Sky emale kuulunud asjad ja foto, kus Sky oli koos emaga.

23./29. Eesti keel

5-6 klass:

Igas reas on ühes sõnas õigekirjaviga. Leia see ja kirjuta ta õigesti välja. Õigesti kirjutatud sõnad:

1. Mitmekülgselt
2. Suutsime
3. Hoidsime
4. Pappkast
5. Raiuja
6. ehkki

7-8 klass:

3. Asenda allajoonitud ühendverb - või väljendverb lauses sobiva lihtverbiga (ühesõnalise tegusõnaga).

1. Õpetaja käskis Imelikul arvud liita.
2. Toots jäljendas Julk-Jüri vaimukalt.
3. Arno nukrameelsust märkas ka õpetaja Laur.
4. Arno Talil õnnestus Lible parve põhjalaskmise süüdistusest päästa.
5. Joosep Toots armastas tembutada.
6. Toots üritas Julk-Jüriaga kokku põrgates põgeneda.

24./30. Riksweb

2017. aastal ilmus Mihkel Trumanil rahateemaline raamat. Mis on raamatu pealkiri? Kellega koos ta selle raamatu kirjutas?

Vastus: raamatu pealkiri on „Kuidas saada rahatargaks?” Mihkel Truman kirjutas raamatu koos Jaak Roosaarega

25./31. Postimees Juunior

Justfilm on noorte- ja lastefilmide festival, kus noored ise valivad parima filmi. Möödunud aastal said eripreemiad ka kaks eesti filmi? Mis filmid?

Vastus: „Sipsik” , „Kratt” Postimees Juunior10.-16. detsember

<https://justfilm.ee/uudis/20-just-filmi-voidufilmid-ja-eripreemiad/>

26./32. 2020. aasta mais avati Raplas Kesklinna kooli lähedal skulptuur - metallist noodikera. Kellele/millele on skulptuur pühendatud ja mis nime see kannab?

Vastus: Rapla noorte muusikakultuurile/ Riinimanda kooristuudiale pühendatud skulptuur "Riinimanda Helin"

27./33. Mis nime kannab Tallinnas olev lastemuuseum? Kus see täpsemalt asub?

Vastus: Miiamilla ; Kadriorus, L. Koidula t. 21 c <https://linnamuseum.ee/kadrioru-miiamilla/>